Anul al 50-lea 12 Pagini EXEMPLARUL In Țară: 3 Lei In Străinătate: 6 Lei. 12 Pagini Nr. 357 Duminică 31 Decembrie 1933

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. No. 120223 932

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI are numerile: 3-3010; 3-3011; 3-3012; 3-3013; 3-3014; 3-3015

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 in străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ȘI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în țară

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

CAMERA COMUNELOR

IMPOTRIVA REVIZUIRII TRATATELOR

Zilele trecute s'a pus în discuție, în Camera Comunelor din Londra, problema revizuirii tratatelor, în strânsă legătură cu politica externă a Marei Britanii.

Un deputat liberal, d. Mabane, a susținut teza revizuirii tratatelor, pe care a propus-o guvernului Macdonald, s'o adopte, de oarece numai așa pacea va putea fi asigurată pe continent.

O replică drastică și convingătoare a fost formulată de sir Austen Chamberlain, prin care s'a răsturnat șubreda și primejdioasa argumentare a deputatului liberal revizionist.

Cu autoritatea sa politică, bărbatul de stat englez, Sir Austen Chamberlain, a atras atențiunea membrilor Camerei Comunelor, că toți partizanii revizuirii tratatelor fac jocul Germaniei și al foștilor săi aliați și complici din epoca războiului mondial, cari urmăresc, de fapt, anularea actualului regulament european, restituirea teritoriilor ce le-au perdut și restabilirea situației geopolitice dinainte de 1914 în favoarea lor.

Evident, că în asemenea condiții, revizuirea înseamnă torpilarea întregului așezământ european, înlocuirea unei stări de drept, printr'una care violează dreptul recunoscut al națiunilor de a dispune liber de soarta lor.

Sir Austen Chamberlain a atacat problema în fond.

D-sa a provocat pe cei cari servesc interesele dușmanilor Angliei, de eri și poate de mâine, să declare ce înțeleg, ce vor și ce urmăresc prin revizuirea tratatului de la Trianon, sau a altor tratate puse în aplicare?

Niciodată, aceștia n'au dat un răspuns clar și precis întrebării astfel formulată.

Ei s'au mărginit să invoace art. 19 din pactul Societății Națiunilor și să afirme că doresc o revizuire „prin mijloace pacifice".

Prevede oare în termeni formali și expreși, art. 19, revizuirea tratatelor aplicate, împotriva unora din părțile interesate? Nu. Sir Austen Chamberlain, analizând textul acestui articol, a răspuns că el nu permite examinarea tratatelor, decât cu consimțământul părților direct interesate. Ori, din moment ce numai învinșii de eri agită și reclamă, în cor, revizuirea, împotriva voinței puternic afirmată a învingătorilor, cari au de partea lor, dreptul recunoscut și confirmat prin tratate și obligațiuni internaționale, — se înțelege dela sine că nu se poate susține teoria absurdă a modificării statutului teritorial al Europei prin mijloace pacifice.

Trebue să fie cineva lipsit complet de simțul politic și de simțul realității, ca să poată admite posibilitatea introducerii unui nou regulament european, fără război. Cine vrea pacea este obligat să respecte tratatele; cine urmărește războiul, pentru a înfăptui rapturi teritoriale prin nesocotirea dreptului naționalităților și a independenței statelor unitare naționale, cere revizuirea frontierelor actuale.

Iată pentru ce teza revizuirii tratatelor e periculoasă, căci ea conține germenii din care va naște conflagrația de mâine.

Sir Austen Chamberlain, după ce a demascat intențiile și scopurile urmărite de statele revizioniste, a ținut să reamintească membrilor parlamentului britanic, că Anglia nu poate, sub nici o formă, sau pretext, să încurajeze campania revizionistă, dirijată din Berlin, când tratatele de pace, după declarațiile făcute de reprezentanții săi la conferința din Paris, — în frunte cu d. Lloyd George — au tradus, în fapt, principiul auto-determinării națiunilor și au fixat frontierele etnice cele mai corecte cu putință.

Declarațiile lui Sir Austen Chamberlain au fost aprobate de imensa majoritate a Camerei Comunelor, — ceeace dovedește că ele exprimă sentimentele nobile și juste ale poporului englez, totdeauna respectuos față de angajamentele ce le-a semnat și care vrea să mențină pacea în Europa, pe baza tratatelor încheiate.

Neutralitatea și războiul României

— Cartea d-lui Harold Nicolson și replica d-nei Eliza Brătianu —

— Restabilirea adevărului istoric —

D. Harold Nicolson, fiul subsecretarului de stat britanic de la externe, sir Artur Nicolson, care are gradul de secretar al III-lea de ambasadă, a publicat o carte sub titlul: „Place Making 1919" *(London, Constable & Co. Ltd. 1933), cu o lungă introducere pentru trebuința „tinerilor diplomați englezi". Cum în această publicațiune, autorul s'a aventurat în domeniul istoriei contimporane și consacră câteva capitole politicei României din timpul neutralității și al războiului, fără competință, fără spirit obiectiv și, adeseori, fără bun simț, o punere la punct a chestiunilor ce ne interesează direct, era și este absolut necesară.*

D-na Eliza Brătianu, văduva regretatului bărbat de stat Ion I. C. Brătianu, a publicat un articol foarte substanțial și documentat în „L'Independance Roumaine", *asupra cărții d-lui Harold Nicolson, în care dovedește, printr'o expunere clară și admirabil argumentată, bazată pe documente de primul ordin, cât de neintemeiate și lipsite de bună credință, sau de seriozitate, sunt criticile și observațiunile formulate de acest autor-diplomat englez, improvizat istoric, asupra politicii României din epoca neutralității și a războiului.*

Intervenția cu caracter polemic, a d-nei Eliza Brătianu, în această chestiune, este suficient justificată și ea prezintă un interes remarcabil, prin restabilirea unor adevăruri istorice, relative la acțiunea diplomatică a României din 1914—1919, în general, și a rolului covârșitor ce l'a avut Ion I. C. Brătianu, în desfășurarea acestei acțiuni, în particular.

NEUTRALITATEA ROMANIEI

Ocupându-se de condițiile în care România a hotărît neutralitatea sa, la începutul războiului european, d. Harold Nicolson afirmă câteva inexactități, pe care ușor le-ar fi putut înlătura dacă proceda cu mai multă conștiinciozitate: că, *„Take Ionescu a pledat pentru o intervenție imediată alături de Înțelegere"; că „Ion Brătianu a susținut să se ignoreze tratatul cu puterile centrale"; că „neutralitatea a fost o soluție tranzacțională din cauza divergențelor de păreri ale șefilor politici..."!!*

De fapt, Take Ionescu s'a pronunțat în Consiliul de Coroană dela Sinaia (3 Aug. st. n. 1914) *pentru neutralitate;* P. Carp, *pentru intrarea în războl alături de puterile centrale;* Ion Brătianu și ceilalți, pentru formula: *„România își va apăra teritoriul său"*, care a și fost acceptată, după ce s'a recunoscut de majoritatea celor convocați, că nu era *„casus foederis"*.

Intrucât privește afirmația d-lui Nicolson — spune d-na Eliza Brătianu — care scrie că neutralitatea a fost hotărîtă ca o soluție transacțională „între divergențele dintre șefii politici români", am fi dispuși să admitem, dacă n'am ști că regele Carol — plasat totuși mai bine decât d. Nicolson în pădurile de pini dela Sinaia (cari sunt păduri de brad) — n'ar fi zis în chiar seara Consiliului de Coroană: „Dumnezeu m'a cruțat de dureroasa datorie de a mă erija în arbitru, de oarece toți consilierii mei au fost de acord".

Cum se vede adevărul nu e greu de descoperit, ajunge să luăm tocmai contrariu de ce avansează d. Nicolson.

TRATATELE SECRETE

Opiniile d-lui H. Nicolson asupra tratatelor secrete din timpul războiului sunt foarte ciudate.

„Tratatele secrete — scrie d. Nicolson, (pag. 132) — încheiate în timpul războiului cu aliații noștri actuali și „potențiali", au constituit principalele dificultăți cari restrângeau libertatea de acțiune la Conferința păcii".

Despre tratatul încheiat, la Londra, în Aprilie 1915 între Înțelegere și Italia, el spune: *„Noi am CORUPT Italia și am făcut-o să DEZERTEZE din Tripla Alianță, ca astfel să adere la cauza Puterilor occidentale".*

Nici un cuvânt de dreptur le naționale ale Italiei asupra teritoriilor ce aparțineau Austro-Ungariei.

In schimb, acuzația adusă Angliei — patriei d-lui Nicolson—că ar fi *corupt Italia* spre a o determina să... *dezerteze* din Tripla Alianță!

Cu alte cuvinte d. Nicolson ar fi fost bucuros dacă Italia rămânea credincioasă și aliata Puterilor centrale, dușmanele Angliei!

Iată mentalitatea și starea de spirit a d-lui H. Nicolson, pe care, cu o fină ironie, d-na Eliza Brătianu le sublinează.

Despre tratatul încheiat în ziua de 4 August 1916 între România și Aliați, d. H. Nicolson spune că... *„România a cerut pentru intervenția sa un PREȚ, care nu era MODEST"...*

D-na Eliza Brătianu replică: *„Cuvântul „preț" este impropriu. El nu ne surprinde sub condeiul aceluia, care ne-a asigurat mai sus că Italia a fost „coruptă"...*

In ce privește adjectivul „modest", sau „nemodest", ce sens poate avea?

Dreptul unui popor de a aspira să înfăptuiască unitatea sa națională, nu poate fi nici modest, nici nemodest.

Era un drept, — fără adjectiv. Era un drept; era o datorie pentru românii din regat — care nu reprezentau de cât jumătate din poporul român — să se unească cu cealaltă jumătate, cu românii care populau Transilvania, Bucovina, până la Nistru și Banatul, până la Tisa.

Acestea nu sunt teritorii, ci suflete românești, pe care le cereau Românii".

OFENSIVA BRUSILOW ȘI INTRAREA ROMANIEI IN ACȚIUNE

D. H. Nicolson scrie despre împrejurările care au determinat intrarea României în război:

„Această espectativă neutră a fost menținută de d. Brătianu timp de doi ani. Ofensiva fericită a generalului Brusilow din Iunie 1916 îl convinse că momentul de a interveni sosise în fine".

D-na Eliza Brătianu răspunde:

„Ceiace d. Nicolson spune în prima frază citată este inofensiv și exact. Cu totul altfel stau lucrurile pentru rest. Căci nu în momentul ofensivei lui Brusilow negociațiunile au fost angajate. Ele durau de doi ani.

Ofensiva fericită a generalu

(Continuare în pag. 2-a)

Catastrofa de tren din Franța

Sfărâmăturile vagoanelor expresului de Nancy, care a fost tamponat

Jandarmii și echipele de salvare căutând victimele

D-nii Titulescu și Beneș despre importanța Micei Înțelegeri economice

Praga, 28 (Radio-Central). — *„Prager Tagblatt" publică, în legătură cu apropiata conferință a Micii Înțelegeri economice, o anchetă printre personalitățile marcante ale celor trei state asupra importanței acestei conferințe.*

D. Titulescu a declarat următoarele:

„Conferința Micii Înțelegeri economice este chemată să transforme în fapte ceeace s'a decis în cursul anului 1933, care a adus mari progrese pentru Mica Înțelegere.

Prin reglementarea problemelor economice și financiare, cele trei state nu se vor servi numai pe ele, ci și întreaga Europă, care suferă depe urma crizei economice din bazinul dunărean, tot așa cum Mica Înțelegere politică a servit și va servi pacea generală".

D. Beneș a declarat următoarele:

„Planul unei colaborări economice a celor trei state este rezultatul natural și logic al situației actuale și expresia necesității vitale a Micii Înțelegeri.

Nu rămâne altceva de făcut decât să se caute un drum spre a se eși din greutățile existente, prin realizarea unei colaborări și prin lărgirea și aprofundarea legăturilor economice cu statele acelea, cari sunt aproape de Cehoslovacia, cari se pot completa în parte cu ea și la cari se poate presupune, că nu se vor ivi greutăți, cari s'ar produce în alte părți din motive de prestigiu, lipsă de încredere și naționalism exagerat.

Misiunea noastră este de a rezolva greutățile existente și de a nu da îndărăt în fața unor jertfe trecătoare, deoarece acestea vor aduce curând avantaje însemnate pentru toată Mica Înțelegere".

Modificarea legii contribuțiilor directe

Ministerul de finanțe a făcut o anchetă prin organele sale și a constatat, că încasările fiscale ar merge mult mai satisfăcător, dacă în împrejurările actuale personalul de percepere și-ar face în întregime datoria.

In acest scop, d. Victor Slăvescu, subsecretar de stat la ministerul de finanțe, intenționează să modifice legea de organizare a perceperii contribuțiilor directe, introducând pedepse severe contra funcționarilor abuzivi sau cari nu-și fac datoria.

Intențiunea d-lui subsecretar de stat Slăvescu este să nu facă deocamdată o reformă, ci numai să înlăture neajunsurile din actuala lege și să introducă sancțiuni și răspunderi, atât pentru organele de control și percepere, cât și pentru contribuabili.

Pe de altă parte, se vor înlătura toate exagerările introduse în actuala lege, care s'a dovedit cu totul nepractică, cuprinzând multe dispozițiuni cu totul neaplicabile.

D. subsecretar de stat Victor Slăvescu va face peste câteva zile o expunere amănunțită asupra modificărilor ce intenționează să aducă actualei legi a contribuțiilor directe.

Naufragiile altor vapoare pe Marea Neagră și Marea Egee

Galați, 28 Decembrie

Furtuna, care a bântuit zilele trecute pe Marea Neagră și pe Marea Egee a făcut din nou ravagii printre bastimentele ce navigau. Astfel, vaporul grec „Takis" de 1698 tone registru, ce venea încărcat cu orz din Feodosia, a naufragiat în Marea Neagră. A pierdut o ancoră și în ajutor au venit vasele de salvare turcești.

Vaporul „Ellenis" sub pavilion grec, încărcat cu 470 tone făină, zahăr și cafea din Pireu pentru Kavalla, a naufragiat în apropiere de Capul Drepano. In ajutor a venit vaporul „Krit".

Tot în Marea Neagră a naufragiat vaporul grec „Ioannis Voyadjis", ce avea o încărcătură pentru Volo. S'au lansat prin T. F. F. semnale de ajutor.

CIOCNIREA UNOR TANCURI

In timpul marei furtuni depe Marea Neagră, care a ținut 5 zile, s'au ciocnit două tancuri, în Bosfor. Tancul „Zahra" sub pavilion englez, care a făcut de multe ori naveta Constanța-Haifa, s'a lovit la proră cu tancul „Melonia" sub pavilion italian, ce venea încărcat cu produse petrolifere dela Batum spre Istambul.

Ambele tancuri au suferit avarii și au fost aduse în șantierele „Stenia" spre a fi reparate.

Aceleași radiograme mai anunță că tancul „Mazorca" de 1548 tone netto, sub pavilion peruvian, a naufragiat la intrarea în Bosfor.

NAUFRAGIUL UNUI VAS AMERICAN

Vaporul „Exarche" sub pavilion american de 5839 tone registru era gata-gata să se scufunde. La semnalele disperate ce au fost lansate de radiotelegrafist, au venit în ajutor vapoarele „Viking" și „Max Berendt".

Alte amănunte asupra naufragiului lipsesc.

Vaporul GEORGES MABRO, încărcat cu cherestea și blocat de ghețuri la Galați

MARELE VOEVOD MIHAI A SOSIT LA FLORENȚA

Roma, 28 (Rador). — *Marele Voevod Mihai a sosit azi la Florența, împreună cu suita Sa.*

La gară Marele Voevod Mihai a fost întâmpinat de mama Sa, Majestatea Sa Elena, precum și de reprezentanții autorităților locale.

—xXx—

IARNĂ GREA

Madrid, 27 (prin radio). — **Un val de frig neobișnuit a năvălit asupra Spaniei. Numeroase sate sunt acoperite de zăpadă. In provincia Luna au apărut lupii.**

*

Roma, 28 (Prin Radio). — Frigul neobișnuit care domnește în Italia a făcut să înghețe lacul Trasimen. Din 1929 și până astăzi Trasimenul n'a mai înghețat.

*

New-York, 28 (Rador). In numeroase ținuturi ale Statelor Unite, gerul continuă să se mențină.

In statele Minnesota și Vermont, s'au înregistrat între 30 și 47 grade Fahrenheit sub zero.

Explozie la o fabrică de petarde

Neapoli, 28 (Rador). — *Intr'o fabrică clandestină de petarde pentru focuri de artificii și pescuit, s'a produs o explozie, care a provocat dărâmarea casei în care se afla adăpostită fabrica.*

Sunt doi morți și cinci răniți.

—xox—

Gravă ciocnire între soldați și național-socialiști austriaci

Viena, 28 (Rador). — **Un grup de peste 100 național-socialiști a atacat pe zece soldați din Heimwehr, cari se înapoiau într'un automobil dintr'o escursie făcută în Carintia.**

Un soldat a fost grav rănit. Jandarmii au despărțit pe beligeranți. In ciocnirea cu jandarmii, mai mulți național-socialiști și un jandarm au fost răniți.

—o✻o—

Prelungirea armistițiului între Paraguay și Bolivia

Montevideo, 28 (Rador). — *Acceptând propunerea comisiunii Societății Națiunilor, Bolivia a consimțit să prelungească armistițiul cu Paraguay până la 14 Ianuarie 1934.*

—xXx—

FILME

Nu-l văzusem de mult pe Cărpă'n-nas, venerabilul agent electoral de pe vremuri.

Bătrân dar sănătos, salută radios.

— Te credeam mahmur! zic eu.

— De ce, șefule? zice el.

— Dumneata aveai valută forte în timpurile când la bursa politică erau numai două partide. Acum sunt atât de multe, că nu mai poți să le numeri, și de aceea agenții s'au devalorizat.

— Pardon! zice bătrânul roșu la față pe când îi tremură cele trei fire de păr depe negul de lângă nas. E mai bine acușica.

— Cum se poate?

— Stai aicișa, să-ți explice nenea. Atunci erau două partide. Erai de! ca omul, în slujba unuia. Ce puteai să faci? Luai ce-ți dădea el. Și fiindcă nu era concurență, îți dedea ce vrea el. Dar tu mai luai și dela ăilalți, căci schimbai cartonul dela chiotoare cu semnul adversarului când nu te vedeau partizanii ocupați cu chinorozul. Vorbirea e că alișverișul nu era cine știe ce.

— Și-acum?

— E mult mai bine. Nu ziseși d-ta că sântără partide fără număr? Eu le-am luat pe rând pe toate. M'am dus la șefii de sector. „Votez cu Iunian!" Ei: „Bravo nene!" Și mi-au dat atâta, că mi-am cumpărat tot vinul de sărbători. Altuia: „Votez cu Goga!". Au eșit și ale gurii pentru toată familia până la Bobotează. Și așa cu șefii țărăniștilor, duciștilor, gheorghiștilor, averescanilor, socialiștilor, evreilor. Unul mi-a dat chiria pe un trimestru, altul lemnele pentru iarnă, și așa mai departe. Cum să mă plâng de vremurile actuale!

— Dar cu cine ai votat?

— Cu guvernul.

— Parcă altă dată ai votat cu alții.

— Pardon! Totdeauna cu guvernul. Eu aș putea pentru ca să zic că sunt singurul om politic statornic. Nu votez azi cu unii, mâine cu alții, poimâine cu alții, ca atâți fruntași și codași ai partidelor. Eu votez cu unul și bun: cu guvernul. Treaba partidelor dacă se schimbă. Eu nu mă schimb! Salutare!

— De ce te grăbești așa?

— Pentrucă, dacă nu mai sunt alegeri, nu mai sunt cotat la bursa electorală!

Don José

Ce se crede la Paris despre vizita Suveranului României și al Iugoslaviei

Paris, 28 (Radio-Central). — Corespondentul agenției „Radio-Central" din Paris află că la ministerul de externe francez se ține cel mai desăvârșit mutism asupra vizitelor suveranilor român și iugoslav la Paris.

Se afirmă că vizita la Paris a regelui Al[illegible] al Iugoslaviei a [illegible] hotărîtă, dar data [illegible] fost încă fixată. [illegible] numai că această [illegible] ar urma să se facă [illegible] Ianuarie.

Despre o vizită [illegible] veranului român [illegible] știe încă nimic.

SCRISORI DIN LONDRA

Marea Britanie și Italia

de AUGUR

— Sir John Simon va merge la Roma —

Londra, Decembrie

Vizita secretarului nostru de la ministerul de externe, Sir John Simon, la Paris a avut rezultatul excelent că ceața, care învăluia relațiile dintre Londra și Paris, s'a împrăștiat. Miniștrii francezi afirmându-și atașamentul irevocabil la principiile pactului Ligii Națiunilor, colegul lor britanic a primit această declarație de credință față de Geneva. Conversațiile directe cu Berlinul nu trebue deci să ne ducă la încheerea unui acord cu Germania în afară de cadrul internațional. Acest rezultat e conform cu pronosticul nostru, formulat mai înainte.

Sir John Simon se odihnește acum la Capri, dar peste câteva zile va pleca la Roma ca să ia contact cu d. Mussolini. Intrevederea aceasta își are însemnătatea. Căci e vorba de a clarifica legătura care există între politica din Europa a Marei Britanii și aceea a Italiei.

In 1925, guvernul britanic a stăruit ca Italia să fie invitată să devină una din puterile garante ale tratatului dela Locarno. Italia cu Marea Britanie deveni garanta acestui pact de neagresiune între Franța și Germania. Actul acesta a consacrat-o ca una din marile puteri europene. De atunci Londra a stăruit mereu în privința participării italiene în discuția și soluția marilor probleme internaționale. Punctul culminant al acestei desvoltări politice a fost atins, când guvernul britanic a primit el însuși și a împins Franța să accepte pactul celor patru, care acum un an a făcut să curgă atâta cerneală.

La conferința dezarmării, Italia a luat rolul de mediatoare între Germania [illegible] torii din 1918. De p[illegible] maniei se pretinde c[illegible] lăsat legată printr'u[illegible] plomatic regulat ca [illegible] un front unic cu Be[illegible] vem temei a crede c[illegible] ministerul de exter[illegible] săvârșesc păcatul [illegible] când încearcă să tra[illegible] contract permanent [illegible] făgăduială de a se [illegible] împreună dela caz [illegible] toate cazurile e sigu[illegible] neva Italia a trecut [illegible] rând al puterilor, și [illegible] rânduri a ținut cump[illegible] cererile germane și o[illegible] părții opuse. Câtva timp Londra a sperat mult dela această intervenție italiană, dar faptele nu i-au dat dreptate. Căci nimic nu poate împiedica guvernul german de a rupe nu numai cu conferința dezarmării, ci chiar cu Liga Națiunilor.

Insuccesul acesta n'a slujit să sporească prestigiul politicii italiene la Londra. Totuș, cercurile influente erau gata încă să-și dea încrederea pactului celor patru. Dar guvernul italian, care luase inițiativa, nu a reușit să înfrângă împotrivirile, ce i-au fost opuse în țările Micii Înțelegeri și mai ales în Polonia. Azi, pactul celor patru pare în cele din urmă condamnat prin nepăsarea Statelor-Unite, și mai ales prin refuzul Uniunii Sovietice de a se alătura de un grup directiv de mari puteri în Europa.

Totuș, guvernul italian, după retragerea Germaniei dela Geneva, a aruncat în discuție propunerea unei reforme a Ligii Națiunilor. Scopul acestui proect firește e de a face cu putință reintoarcerea Germa-

(Continuare în pag. 2-a)